

دیدگاه

در حالی از روسیه به‌عنوان میانجی چهارم ایران و آمریکا یاد می‌شود که سه میانجی قبلی هر کدام بخشی از معادله امنیتی ایالات‌متحده در منطقه هستند

میانجی‌گری در کارزار تعارض‌ها

محمدولایی |سخن گفتن از سوابق میانجی‌گری عمان، قطر و پاکستان و رابطه راهبردی این کشورها با دشمن آمریکایی لزوماً به‌معنای نفی نقش آفرینی و میانجی‌گری کشورها نیست؛ چراکه هر کشور به‌ظاهر بی‌طرفی هم ارتباطات و منافع‌ی دارد که ممکن است متعارض با منافع ملی ما باشد، اما وقتی این تعارضات با این شدت و در حساس‌ترین مسائل امنیت ملی رخ نشان می‌دهد، جای تأمل بیشتری خواهد داشت. کشورهایی که با همه تفاوت‌هایشان، در یک چیز مشترک‌اند و آن هم پیوند با ترتیبات امنیتی آمریکا در منطقه است؛ از میزبانی زیرساخت نظامی آمریکا تا پیمان دفاعی با عربستان و منافع مستقیم در نوع مدیریت و امنیت کشتیرانی هرمز. البته هر سه کشور یادشده همسایه‌ما به‌شمار می‌روند و قابل حذف نیستند و در صورت گسترش روابط و مودت با آن‌ها تردیدی نیست؛ اما انتظار میانجی‌گری از آن‌ها منطقی به‌نظر نمی‌رسد. میانجی‌ها علاوه‌بر انتقال پیام‌ها؛ چارچوب‌ها و اولویت‌ها را هم تعیین می‌کنند. وقتی میانجی‌گری در چارچوب نظم‌ی شکل گرفته که امروز محل اختلاف است، آیا این کشورها می‌توانند در مذاکره درباره این نظم میانجی‌گری کنند؟ یا این فرایند را به فرصتی برای بازگشت همان نظم که در حفظش ذی‌نفع هستند تلقی می‌کنند؟ میانجی نه‌تنها باید بتواند در برابر فشارهای دو طرف بایستد، بلکه توان فشار متوازن به‌طرفین برای رسیدن به توافق یا اجرای تعهدات را داشته باشد. البته به‌نظر می‌رسد انتظار از میانجی‌ها در پایین‌ترین سطوح میانجی‌گری، یعنی تسهیل گفت‌وگو تعریف شده، نه تسهیل توافق و تضمین اجرای آن؛ چراکه این کشورها نه‌انگیزه تحقق شروط ایران و توان رسیدن به توافقی متوازن را دارند و نه قدرت تضمین اجرای آن یا حتی توان ایستادگی در برابر فشارها. نتیجه این معادله هم مشخص است: فشارپذیری از آمریکا و وارد آوردن فشار بر ایران.

علاوه بر این، کانال‌های میانجی‌گری در اختیار کشورهایی قرار دارد که خودشان در ترتیبات امنیتی، اقتصادی و دریایی مورد اختلاف، ذی‌نفع هستند. در چنین وضعیتی باید پرسید کار میانجی‌ها تا کجا صرفاً انتقال پیام است و از کجا به مدیریت مذاکرات در چارچوب نظم مطلق خودشان تبدیل می‌شود. آیا موضوعات مورد اختلاف واقعاً روی میز هستند یا میانجی‌ها فقط در باره بخش‌هایی مذاکره می‌کنند که با منافع امنیتی و اقتصادی خودشان سازگار است؟

بنابراین نخستین در میز مقابل این کشورها نه به معنای مذاکره غیرمستقیم با آمریکا، بلکه مذاکره با آمریکا به اضافه مذاکره مستقیم با سه ذی‌نفع متحد آمریکاست. توقع نتیجه از این ترکیب، توقع داوری از بازیکن ذخیره یا تماشاجی طرفدار تیم مقابل است!

اما تقلیل نقش واسطه به انتقال پیام و جلوگیری از قطع ارتباط باضایت به میانجی‌گری کشور نزدیک به دشمن، این تصور را به‌وجود می‌آورد که ایران فقط در پی جلوگیری از قطع ارتباط و محتاج آن است. برداشتی که ممکن است به‌موضع ضعف تعبیر شود. از سوی دیگر تعدد میانجی‌ها نیز موجب تعدد امتیازات و تنوع تعارض منافع آن‌ها با منافع کشورمان شده است که همین تکثر و توسل به هر کشور ریز و درشت نیز مفهوم مشابهی خواهد داشت. به‌نظر می‌رسد میانجی علاوه بر ارتباط مؤثر با سطوح تصمیم‌گیری هر دو طرف، باید استقلال عملی قابل قبولی نسبت به طرفین داشته باشد و بتواند در برابر دستورکار یک طرفه مقاومت کند و توان تضمین یادست کم‌پیگیری سازوکار انجام تعهدات و نظارت را داشته باشد. با اعلام نقش روسیه به عنوان واسطه پیام‌های دیپلماتیک ایران و آمریکا در روزهای اخیر، موضوع میانجی‌گری این بار در سطوح دیگری قابلیت طرح پیدا کرده است که البته صحنه تعارضات متفاوتی خواهد بود. اما فضای سنگین بدبینی و نقض عهد، فراتر از میانجی بی‌طرف و تعارض‌ناش، فرایند محکمی را می‌طلبد که امکان تحمیل یک‌طرفه نتیجه را در کارزار تمایلات و تعارضات میانجی محدود کند.

خبر

فرمانده نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی:

برای غرق کردن ناوهای آمریکایی لحظه‌شماری می‌کنیم

فرمانده نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با بیان اینکه ناوهای آمریکایی جرئت نزدیک شدن به تنگه هرمز را ندارند، گفت: منتظریم ناوهای آمریکایی به ورودی تنگه هرمز نزدیک شوند تا غرقشان کنیم؛ لحظه به لحظه روزشماری می‌کنیم تا این اتفاق بیفتد.

به گزارش خبرنگار سیاسی ایرنا، در یادار علی عظمایی سه‌شنبه شب در نخستین گفت‌وگو تلویزیونی خود اظهار کرد: امروز با عنایت خدا و رزمندگان نیروی دریایی سپاه مقابل دشمنان خبیث ایستاده‌ایم. ارتش آمریکا تبدیل به قاچاقچی سوخت و ناوگان آنان بی‌خاصیت شده است چون آسیب‌پذیر هستند و جرئت ندارند به ایران نزدیک شوند. فرمانده نیروی دریایی سپاه با تأکید بر اینکه مناطق ضعف تاکتیکی مان را تبدیل به نقاط قوت کرده‌ایم، افزود: اگر آمریکایی‌های ما خواهند ببینند تنگه هرمز باز است یا بسته وارد میدان شوند تا ببینند چه کسی آن را کنترل می‌کند. در یادار عظمایی گفت: امروز آمریکا با هفت ناوگان خود به قاچاقچی سوخت تبدیل شده است، ناو ۱۳ میلیارد دلاری آمریکا بی‌خاصیت شده و ۷۰۰ کیلومتر از تنگه هرمز فاصله گرفته زیر جرئت ندارد به تنگه نزدیک شود. فرمانده نیروی دریایی سپاه افزود: منتظریم ناوهای آمریکایی به ورودی تنگه هرمز نزدیک شوند تا غرقشان کنیم؛ لحظه به لحظه روزشماری می‌کنیم تا این اتفاق بیفتد. وی گفت: ما فقط یکی دو نمونه از تنبیه کشتی‌های متجاوز را نشان دادیم، آمریکایی‌ها و هکرا نشان در منطقه سکوت رسانه‌ای ایجاد کرده‌اند که مردم دنیا نفهمند کشتی‌های متخلف تنبیه می‌شوند؛ برای همین ما نمونه‌از تنبیه کشتی‌های متخلف را منتشر کردیم. در یادار عظمایی ادامه داد: تنگه هرمز و خلیج فارس در اختیار نیروی دریایی سپاه است و دریای عمان را هم برادران ما در ارتش جمهوری اسلامی کنترل می‌کنند یعنی محاصره خارج از دریای عمان بوده و در دریای عربی است. وی تأکید کرد: نیروی دریایی سپاه تنگه هرمز را هوشمند کنترل می‌کند یعنی برای شناورهایی که مقصد یا مبدأ آن‌ها ایران است برابر سلسله مراتب مجوز صادر می‌کنیم تا از آبراه ایرانی تردد نکنند. فرمانده نیروی دریایی سپاه افزود: مردم عزیز ما که در میدان هستند بدانند رزمندگان نیروی دریایی سپاه نیز در میدان هستند و با متخلفان برخورد می‌کنند و تعارفی هم ندارند. در یادار عظمایی گفت: ما می‌توانیم با همسایگانمان امنیت اقتصادی، سیاسی و نظامی را برقرار کنیم؛ نیازی به آمریکایی‌های هاندیرم، آن‌ها به دنبال این هستند که ثروت مردم منطقه را ویران کنند.

هدایت جاوید |شهادت دومین بانوی سیستان و بلوچستان و بلوچستانی در حمله تروریستی ثابت کرد در پیگیری پروژه هراس افکنی دشمن با بهره‌گیری از عناصر مزدور مدعی دفاع از حقوق اقلیت‌ها، تفاوتی نمی‌کند چه کسی سیبل گلوله باشد؛ نظامی، غیرنظامی، مرد، زن، کودک، فارس و بلوچ، قربانی این بازی کثیف و نیت‌پلید هستند.

«افسانه عقیلا» صبح دیروز جلو منزلش هدف تیراندازی عمله و پیادمنظام وابسته به آمریکا و رژیم صهیونیستی قرار گرفت و به شهادت رسید. وی فرمانده یکی از حوزه‌های بسیج خواهران شهرستان مهرستان در قلب سیستان و بلوچستان بود. شهادت بانوی جهادی در فضایی بود که چند روز پیش نیز سرهنگ «نصرت افتخاری» معاون اجتماعی فرماندهی انتظامی استان، حین مأموریت ترور شد.

■ ابراز وجود مشتبی بی‌وجود!

رخداد اخیر در جنوب شرق که با افزایش شیب حملات

تروریستی خود را نشان می‌دهد، قابل درک است. گروهک‌های مزدور با دستور محور غربی – عبری، مأمور ایجاد ناامنی در منطقه هستند و با اجرای چند عملیات ایدایی و بازتاب رسانه‌ای گسترده آن، تلاش دارند تصویری از ناامنی فراگیر در کشور ارائه دهند، اما واقعیت متفاوت است. آن‌ها در هفته‌های اخیر زیر سنگین‌ترین ضربات دستگاه امنیتی قرار داشتند. بازداشت عناصر کلیدی، هلاکت تعدادی از اعضا، کشف و ضبط تجهیزات و انهدام چندین خانه تیمی نشان‌دهنده اشراف اطلاعاتی و توان رزمی بالای نیروهای حافظ امنیت در منطقه است. با این حال گروهک‌های تجزیه‌طلب که در میدان زیر فشار هستند، در تکمیل پروژه هراس افکنی دشمن، دست به جنایاتی می‌زنند که جز رسوایی برای آن‌ها چیزی نخواهد داشت. ترور هدفمند بانوان سیستان و بلوچستان از این دست است؛ شیرزانی که این خطه را سرآمد کشور کرده‌اند. «حمیرا ریگی» که از وی به عنوان نخستین فرماندار زن ایران نام برده می‌شود

تروریست‌ها دومین مجاهد زن را در سیستان و بلوچستان به شهادت رساندند

مدعیان حقوق زنان کجایند؟

تروریست‌های ناجوانمرد به شهادت رسید. با این اوصاف اینکه چه کسی از افزایش ناامنی و به‌ویژه حذف چهره‌های مؤثر و خانه‌نشینی زنان خطه سود می‌برد جای پرسش دارد و به‌ویژه مردم استان باید نسبت به اهداف پشت پرده این اقدام‌ها حساس باشند.

■ جریان‌های مدعی حمایت از زنان کجا هستند!

درباره تحولات اخیر، ایراد دیگر به رویکرد افرادی است که کاسه داغ‌تر از آش شده و نسبت به هر رخداد داخلی در حوزه زنان حساس بوده و آن را پتکی کرده و بر سر جمهوری اسلامی می‌کوبند اما درباره ماجراهای جنوب شرق روزه سکوت گرفته‌اند. جریان موسوم به زن، زندگی، آزادی که هدف خود را دفاع از کرامت انسانی زنان ایرانی می‌داند، اکنون کجاست؟ بی‌بی‌سی، اینترنشنال و ده‌ها رسانه ضدایرانی چه می‌کنند؟ چار درباره فاجعه‌ای که به‌دست گروهک‌های مزدور و جیره‌بگیر رقم می‌خورد ساکت بوده و یقه عوامل و دستوردهندگان آن را نمی‌گیرند. البته که پاسخ روشن است، برای آن‌ها سودی نداشته و اصلاً در تریبون‌های اجاره‌ای اربابان غربی اجازه چنین کاری را نخواهند داشت.

گله‌ای هم از ریش سفیدان محلی وجود دارد. حوادث در سیستان و بلوچستان فقط به یک عملیات یا یک قربانی محدود نبوده است. در کنار شهادت دو بانوی عزیز، حمله مسلحانه به مینی‌بوس حامل کارکنان نیروی زمینی ارتش در نیکشهر، تیراندازی به شهروندان در محدوده چکیگور راسک و ترور ماموستا گریچ از چهره‌های اهل سنت زاهدان، از دیگر اقدامات تروریستی اخیر است. وجه مشترک عملیات‌های تروریستی، هدف قرار گرفتن جان انسان‌ها و برهم خوردن امنیت عمومی است؛ فارغ از اینکه قربانی از کدام نهاد، قومیت یا جریان فکری باشد. از همین رو، محکومیت ترور باید اصلی فراگیر و غیر قابل تفکیک باشد؛ اصلی که نه به وابستگی سیاسی قربانیان محدود شود و نه تحت تأثیر اختلاف نظرهای اجتماعی و مذهبی قرار گیرد. گروه‌های تروریستی از شکاف‌های اجتماعی و ابعاد در مواضع چهره‌های اثرگذار برای پیشبرد اهداف خود بهره می‌برند؛ در چنین شرایطی، انتظار افکار عمومی محکومیت صریح ترور و دفاع روشن از امنیت مردم است.

روزشمار جنگ | روز دویست و بیست و هفتم

تحولات نشان می‌دهد ایران در تعیین سرنوشت تنگه هرمز نقش دارد و آمریکا با فشار نظامی نمی‌تواند این نقش را نادیده بگیرد

گره هرمز با زور باز نمی‌شود

■ بازاری که آرام نمی‌گیرد

واشنگتن در ماه‌های اخیر کوشیده با اسکورت کشتی‌ها و گسترش مسیرهای جایگزین، جریان صادرات نفت منطقه را حفظ کند. این اقدام‌ها برای مدتی نتیجه داد، اما موج تازه حملات بار دیگر رفت و آمد نفتکش‌ها را کاهش داده است. بر اساس داده‌های کیپلر که الجزیره منتشر کرده، حجم نفت عبوری از هرمز در یازدهم اکتبر به حدود ۲٫۹ میلیون بشکه رسید؛ در حالی که سه روز پیش از آن نزدیک ۲۰٫۸ میلیون بشکه بود.

رویترز نیز گزارش داد نفت برنت همچنان بالای ۱۰۵ دلار معامله می‌شود. بازار با وجود افزایش نسبی صادرات منطقه، خطر اختلال دوباره را جدی می‌گیرد. برای ایران، این وضعیت از آن جهت اهمیت دارد که فشار اقتصادی جنگ دیگر فقط بر ایران متمرکز نمی‌ماند. ادامه محاصره، هزینه‌هایی به بازار انرژی و شرکای منطقه‌ای آمریکا تحمیل می‌کند و بر محاسبات انتخاباتی واشنگتن نیز اثر می‌گذارد.

■ ۵ کشتی و یک واقعیت بزرگ‌تر

در چنین فضایی، سازمان ملل طرح عبور روزه پنج کشتی حامل کودکشاورزی را مطرح کرده است. قرار است محموله‌ها با هماهنگی مرکزی در عمان وزیر نظر سازمان ملل جابه‌جا شوند. نگرانی اصلی، کمبود کود در کشورهای آسیایی و آفریقایی است. تأخیر بیشتری می‌تواند فصل کشت را مختل کند و چند ماه بعد به افزایش قیمت مواد غذایی بینجامد. این پیشنهاد هنوز به توافق نرسیده است. با این حال، اهمیت سیاسی آن از شمار معهود کشتی‌ها فراتر می‌رود.

واشنگتن پیش‌تر تلاش می‌کرد نشان دهد می‌تواند بدون تهاجم با تهران،

رفت و آمد تجاری را به وضعیت عادی بازگرداند. اکنون حتی برای اجرای یک برنامه محدود بشردوستانه نیز توافق دو طرف ضروری شده است.

■ فرصتی فراتر از فشار دریایی

ایران خواهان رفع محاصره و دریافت تضمین‌هایی برای جلوگیری از حملات دوباره است. آمریکا نیز همچنان بر گنجاندن پرونده هسته‌ای در مذاکرات اصرار دارد. اختلاف بر سر ترتیب اقدامات، راه توافق جامع را بسته است. طرح سازمان ملل می‌تواند راه دیگری پیش پای طرفین بگذارد. شاید بتوان پیش از حل همه اختلاف‌ها، درباره عبور محموله‌های ضروری به تفاهم رسید.

برای ایران، مشارکت در چنین سازوکاری فرصتی است تا نقش خود را در تأمین امنیت دریایی نیز نشان دهد، بی‌آنکه لزوماً از مطالبات اصلی‌اش در مذاکرات صرف‌نظر کند. در همین حال، ترامپ و نتانیاهو هر دو از پرهیز از حمله تازه به ایران پیش از انتخاباتشان سخن گفته‌اند. ادعاهایی که نمی‌توان خیلی روی درستی آن حساب باز کرد.

تحولات روز گذشته بار دیگر نشان داد نمی‌توان با محاصره ایران، امنیت خلیج فارس را جدا از امنیت خود ایران تأمین کرد. افزایش حملات دریایی، دشواری حفظ جریان نفت و نیاز سازمان ملل به توافق بر سر عبور چند کشتی، همگی از پارچا ماندن نقش ایران در معادله هرمز حکایت دارند. ممکن است واشنگتن برای عبور از هرمز، راه‌های موقت و فرعی پیدا کرده باشد، اما برای حل مسئله هرمز هنوز ناگزیر از گفت‌وگو با ایران است.

یورونیوز از حادثه‌ای گزارش داد که کشتی کانیتنر بر را به قعر خلیج فارس فرستاد

جدیت ایران در مقابله با تخلفات در تنگه هرمز

■ تهدید سپاه و واکنش سنتکام

علی عظمایی، فرمانده نیروی دریایی سپاه، پیش‌تر در روز دوشنبه تهدید کرده‌بود هر ناو جنگی آمریکا که به تنگه هرمز نزدیک شود را غرق خواهد کرد. او گفت: ناوهای جنگی گران‌قیمت آمریکا برای دور ماندن از موشک‌های ایران، ۷۰۰ کیلومتر از تنگه هرمز فاصله گرفته‌اند.

فرمانده نیروی دریایی سپاه افزود: ناوهای جنگی آمریکایی به دلیل آسیب‌پذیریشان «جرئت وروده به تنگه هرمز را ندارند. او هشدار داد ایران آماده‌است هر کشتی‌ای را که به ورودی این تنگه نزدیک شود، غرق کند.

فرماندهی مرکزی ایالات متحده (سنتکام) روز سه‌شنبه در واکنش به اظهارات فرمانده نیروی دریایی سپاه اعلام کرد تنگه هرمز در حال حاضر تحت کنترل ارتش آمریکا و شرکای منطقه‌ای آن قرار دارد.

سنتکام در پیامی در شبکه‌های اجتماعی اعلام کرد نیروهای آمریکایی روز دوشنبه به شرکای منطقه‌ای خود در خلیج فارس کمک کردند تا بیش از ۱۹ میلیون بشکه نفت خام را از تنگه هرمز عبور دهند.

آمریکا به‌طور منظم با پهپاد بر فراز خلیج فارس عملیات شناسایی انجام می‌دهد و در ماه‌های اخیر اهدافی را در جنوب ایران هدف قرار داده که به گفته واشنگتن، از آن‌ها برای اخلال در تردد دریایی از تنگه هرمز استفاده می‌شد.»